

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Cașulschi împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea înregistrării dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 09 decembrie 2020, Vitalie Cașulschi, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” (în continuare – I.P. „Agenția Servicii Publice”) privind anularea deciziei nr.0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile; anularea deciziei nr. 11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020 cu privire la completarea deciziei din 12 octombrie 2020, obligarea înregistrării dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx, nr.cadastral xxxxx, în temeiul încheierii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-21397/19 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Vitalie Cașulschi împotriva I.P. „Agenția Servicii Publice”, în partea pretenției privind încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Cașulschi, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan împotriva I.P. „Agenția Servicii Publice”

privind anularea deciziei nr.0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile; anularea deciziei nr.11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020 cu privire la completarea deciziei din 12 octombrie 2020, obligarea înregistrării dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx, nr.cadastral xxxxx, în temeiul încheierii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-21397/19 și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat decizia Serviciului cadastral teritorial Chișinău nr.0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor. S-a anulat decizia I.P. „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru nr.11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020 cu privire la completarea deciziei din 12 octombrie 2020, obligarea înregistrării dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx, nr.cadastral xxxxx. S-a obligat I.P. „Agenția Servicii Publice” de a înregistra dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx, nr.cadastral xxxxx, în temeiul încheierii din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2-21397/19. În rest pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 41).

Nefiind de acord cu hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, I.P. „Agenția Servicii Publice” la data de 05 mai 2021 a depus apel, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii, prin care să fie respinsă integral acțiunea (f.d.45).

La 16 iunie 2021, I.P. „Agenția Servicii Publice” a depus la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.58-60).

Prin încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de către I.P. „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în temeiul art. 236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ, din motiv că apelanta nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel (f.d.67-68).

La 30 iunie 2021, I.P. „Agenția Servicii Publice” a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva încheierii din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, recurenta a indicat dezacordul cu încheierea instanței de apel, întrucât concluziile instanței, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

La fel, cu referire la netemeinicia încheierii a susținut că la data de 05 mai 2021 de către I.P. „Agenția Servicii Publice” a fost recepționată scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr.7917 din 26 aprilie 2021, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, la care au fost anexate: dispozitivul hotărârii din 26 aprilie 2021 și încheierea din 26 aprilie 2021, privind inadmisibilitatea acțiunii lui Vitalie Cașulschi în partea încasării prejudiciului moral.

Sub pretextul dat, a menționat că tot la data de 05 mai 2021, I.P. „Agenția Servicii Publice” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia în partea cerințelor admise, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Suplimentar, recurenta a invocat că ulterior depunerii cererii de apel, prin intermediul oficiului poștal, în adresa I.P. „Agenția Servicii Publice”, a parvenit hotărârea motivată din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. Faptul indicat se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr.

9666 din 19 mai 2021, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani și recepționată de către I.P. „Agenția Servicii Publice” la data de 31 mai 2021.

Pentru aceste motive consideră recurenta că instanța de apel eronat a apreciat, ca fiind termen limită de prezentare a motivării apelului – data de 07 iunie 2021, întrucât hotărârea motivată din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost recepționată de I.P. „Agenția Servicii Publice” la data de 31 mai 2021 și înregistrată sub nr. 7827.

Totodată, recurenta a subliniat că hotărârea motivată din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost plasată pe site-ul oficial al instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 19 mai 2021, fapt ce corespunde și cu data scrisorii de expediere a copiei hotărârii motivate din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, nr. 9666 din 19 mai 2021.

În astfel de circumstanțe, a accentuat recurenta că termenul limită de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii motivate din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu a fost omis.

La data de 05 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a notificat intimatului Vitalie Cașulschi și reprezentantului acestuia avocatului Marina Frecauțan copia recursului depus de către I.P. „Agenția Servicii Publice”, acordându-le posibilitatea de a prezenta referință.

Însă, până la examinarea recursului, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural, de a depune referință cu criticile față de motivele recursului.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a instanței de apel se datează cu 22 iunie 2021. Potrivit actelor cauzei încheierea instanței de apel a fost notificată I.P. „Agenția Servicii Publice” prin intermediul poștei electronice daniela.brincoveanu@asp.gov.md, la data de 29 iunie 2021 (f.d.70-verso). Motivarea recursului a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău la 30 iunie 2021 (f.d. 71-73).

Astfel, instanța de recurs consideră că I.P. „Agenția Servicii Publice” s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus de I.P. „Agenția Servicii Publice”, prin prisma argumentelor invocate și a actelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l admite, cu anularea încheierii din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, din motivele ce succed.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Articolul 21 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sânt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În corespundere cu prevederile art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Din actele cauzei rezultă că, prin încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de I.P. „Agenția Servicii Publice”, din motiv că motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Pentru a dispune astfel, instanța de apel a reținut că, prin intermediul oficiului poștal, în adresa apelantei I.P. „Agenția Servicii Publice” a fost expediată hotărârea motivată din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, trimiterea poștală respectivă fiind recepționată de apelantă la data de 05 mai 2021. În astfel de circumstanțe, instanța de apel a stabilit că termenul limită de prezentare a motivării apelului a expirat de drept la data de 07 iunie 2021.

De asemenea, instanța de apel a conchis că apelanta I.P. „Agenția Servicii Publice” nu a prezentat, în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel întocmită în conformitate cu cerințele legislației în vigoare, în pofida faptului că cunoștea despre necesitatea înlăturării neajunsurilor depistate, având un termen suficient, nefiind înaintată nici o cerere de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție efectuând controlul judiciar al încheierii din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău apreciază concluzia instanței de apel neîntemeiată, fiind emisă în contradicție cu actele cauzei.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii

motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Din conținutului scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 7916-7918 din 26 aprilie 2021, emise de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 44), rezultă că prima instanța a expediat participanților la proces pentru notificare ”copia hotărârii motivate și copia încheierii”. Actele nominalizate au fost recepționate de către I.P. „Agenția Servicii Publice” la data de 05 mai 2021, fapt confirmat prin semnătura olografă de pe avizul de recepție DS8001628788AS (f.d. 54).

Totodată, instanța de recurs notează că potrivit conținutului scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 9665-9667 din 19 mai 2021, emise de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 51), prima instanță a expediat participanților la proces ”copia hotărârii motivate”, însă la actele cauzei nu se regăsește avizul de recepție, ce ar confirma recepționarea de către I.P. „Agenția Servicii Publice” a acestuia, trimis anume în baza scrisorii nominalizate.

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

De asemenea, se evidențiază că potrivit datelor din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor actele judecătorești, emise de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani în cauza de contencios administrativ nr.3-3141/2020 au fost introduse în program după cum urmează: la 26 aprilie 2021, ora 12:33 – dispozitivul hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani; la 19 mai 2021, ora 17:57 – hotărârea motivată din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Din circumstanțele descrise, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, la întocmirea scrisorilor de expediere a actelor judecătorești nr. 7916-7918 din 26 aprilie 2021, de către greșierul instanței de fond s-a admis o eroare mecanică în sensul descrierii anexelor expediate, fiind indicat greșit ”copia hotărârii motivate”. Circumstanța nominalizată a dus la aprecierea eronată a situației de fapt de către instanța de apel.

La capitolul dat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ învederează că probele anexate la cererea de recurs de către I.P. „Agenția Servicii Publice”, și anume, scrisoare de expediere a actului judecătoresc nr. 7917 din 26 aprilie 2021 (anexă: copia hotărârii motivate și copia încheierii), confirmă faptul că la data de 05 mai 2021 de către recurentă a fost recepționat anume dispozitivul hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 86-87).

În condițiile prezentului caz, este imperios faptul că prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr. 9666 din 19 mai 2021 (anexă: copia hotărârii motivate), Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat I.P. „Agenția Servicii Publice” pentru comunicare copia hotărârii motivate. Actele menționate fiind recepționate de către recurentă la 31 mai 2021, fapt confirmat prin parafa de înregistrare cu nr. 7827 a instituției, ce fixează data primirii documentului.

Respectiv, toate circumstanțele constatate atestă faptul că, pe data de 26 aprilie 2021 a fost pronunțat și expediat în adresa participanților la proces doar dispozitivul hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar pe data de 19 mai 2021 a fost întocmită și expediată în adresa participanților la proces copia hotărârii motivate din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele de fapt constatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării hotărârii motivate a instanței de fond. Având în vedere că, hotărârea motivată din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată I.P. „Agenția Servicii Publice” la 31 mai 2021, rezultă că începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este ziua de 01 iunie 2021, iar termenul limită de prezentare a fost data de 01 iulie 2021, ora 00:00.

Prin urmare, se constată indubitabil că I.P. „Agenția Servicii Publice” s-a conformat prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a întreprins toate măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță și a depus în termen motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Totodată, instanța de recurs punctează că recurenta I.P. „Agenția Servicii Publice” a prezentat probe pertinente și admisibile în vederea argumentării poziției sale.

Astfel, declararea ca inadmisibilă a cererii de apel depusă de I.P. „Agenția Servicii Publice”, pe motiv că apelanta nu a depus în termenul prevăzut de lege cererea de apel motivată, nu corespunde rigorilor instituite de Codul administrativ, iar încheierea adoptată nu poate fi menținută, ca fiind întemeiată și legală.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel urma să stabilească data notificării sau recepționării hotărârii motivate din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, apelantei I.P. „Agenția Servicii Publice”, or, în conformitate cu art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului, iar conform alin. (2) lit. e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Așadar, în circumstanțele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 22 iunie 2021 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Conjunctura ipotezelor descrise supra, în coroborare cu normele legale precitate, denotă netemeinicia concluziei instanței de apel, care, greșit a conchis că I.P. „Agenția Servicii Publice” nu a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, iar drept consecință neîntemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către I.P. „Agenția Servicii Publice”.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către I.P. „Agenția Servicii Publice”, a anula încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și de a adopta o încheiere nouă de remitere a cauzei la rejudecare, în instanța de apel.

Conform prevederilor art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite recursul depus de Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”.

Se anulează încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cașulschi Vitalie către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea înregistrării dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătoria

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Nina Vascan